

Samrådsredogörelse Detaljplan för del av fastigheten Norra Djurgården 1:1, Uggleviksreservoaren, i stadsdelen Norra Djurgården, SDp 2020-02200

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Förslagets syfte	2
Hur samrådet bedrivits	2
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	9
Övriga remissinstanser	10
Sakägare enligt fastighetsförteckning	11
Övriga	12
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	15
Föreslagna förändringar	16

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra ett uppförande av en ny vattenreservoar inom Uggleviken för att därigenom säkra Stockholms dricksvattenförsörjning.

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 1 juni - 7 september 2021. Under samrådet har 24 stycken yttranden inkommit varav 15 stycken inte hade någon erinran.

Flertalet remissinstanser och sakägare tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller de tekniska utredningarna, artskyddsförordningen och byggnadens utformning. Övriga som framfört synpunkter menar att förslaget med placering inom Nationalstadsparken och riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården inte är förenligt med gällande lagstiftning. De

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

önskar därför att ny vattenreservoar uppförs på annan plats och att den befintliga reservoaren bevaras.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att förslaget är förenligt med lagstiftningen för Nationalstadsparken då anläggningen är att betrakta som en redan etablerad verksamhet i parken.

Planförslaget innebär en omsorgsfull gestaltning som anpassats till Nationalstadsparkens mycket höga natur- och kulturvärden liksom till riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården och bedöms inte utgöra påtaglig skada på riksintresset.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet föreslås en utökning av planområdet så att befintlig reservoar ingår. Syftet är att säkra återetablering och kompensation av naturmark efter rivning. Lokaliseringsutredningen fördjupas och förtydligas så att bedömningen av föreslagna alternativa placeringar blir mer jämförbara. Tekniska utredningar och artskyddsförordningen förtydligas. Byggnadsvolymen studeras med avseende på dess höjd, dock med föreslagen bränningsnivå.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte

Huvudsyftet med detaljplanen är att möjliggöra ett uppförande av en ny vattenreservoar inom Uggleviken för att därigenom säkra Stockholms dricksvattenförsörjning.

Byggnaden kommer att utgöra ett nytt landmärke i stadssiluetten och ansluter därmed till en tradition där kommunaltekniska anläggningar tillåts manifesteras sig i siluetten. Det ställer krav på att den nya vattenreservoaren utformas med en medveten och omsorgsfull arkitektonisk gestaltning. Syftet är att den nya vattenreservoaren ska anpassas till platsens mycket höga kultur- och naturvärden

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 1 juni - 7 september 2021. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd publicerades i

Mitt i Östermalm den 5 juni 2021 samt i DN och SvD den 2 juni 2021.

På grund av pågående pandemi har inte något offentligt samrådsmöte hållits under samrådstiden. Möjligheten att kontakta ansvariga stadsplanerare för att ställa frågor har funnits under samrådstiden

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. För yttrandena i sin helhet hänvisas till planakten för projektet, Dnr: 2020-02200. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör miljö kvalitetsnormer för vatten och geotekniska risker.

Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till riksintresse Nationalstadsparken, riksintresse kulturmiljövården samt riksintresse friluftsliv. Vidare lämnar Länsstyrelsen rådgivning bland annat avseende översvämningrisk och planens genomförbarhet.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Recipient för dagvatten är Lilla Värtan som har otillfredsställande ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Enligt dagvattenutredningen (WSP, 2021-05-21) är det idag dock inte sannolikt att vatten från reservoaren avrinner till Lilla Värtan, men det går inte att utesluta.

I planbeskrivningen står att möjligheten att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten förbättras eftersom dagvattnet som behöver omhändertas totalt sett minskar. Denna bedömning är såvitt Länsstyrelsen kan förstå baserad på en jämförelse mellan befintlig anläggning och ny anläggning. I planområdet ingår emellertid endast den nya anläggningen och därför behöver beräkningarna utgå ifrån nuvarande förhållande inom planområdet och jämföra med den nya situationen för samma område om planen genomförs.

För att kunna bedöma hur genomförandet av planen påverkar möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten behöver beräkningar av föroreningar och den planerade dagvattenhanteringen göras utifrån ett recipientperspektiv. Det är inte säkert att möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna förbättras om mängden dagvatten minskar eftersom koncentrationen av föroreningar i vattnet också påverkar resultatet. Kommunen behöver därför redogöra för hur genomförandet av planen påverkar möjlighet att följa miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten samt hur man anpassat detaljplanen ur ett recipientperspektiv.

Kommunen redogör för att takdagvattnet från anläggningen ska renas genom infiltration i mark. Denna infiltration behöver enligt dagvattenutredningen uppgå till 52 m³ för att klara att fördröja 20 mm regn. Såvitt Länsstyrelsen kan utläsa avses dagvattnet från anläggningen fördröjas i kringliggande naturmark som inte ingår i planområdet. För att säkerställa att dagvattenhanteringen kan genomföras behöver nödvändigt utrymme avsättas. Länsstyrelsen förespråkar att dagvattenhantering i första hand hanteras inom planområdet. I det här fallet är det inte möjligt, och därför behöver åtgärder säkerställas på annat sätt innan planen antas samt redovisas i planhandlingarna.

Geotekniska risker

I den geotekniska utredningen (Sigma Civil, 2021-04-14) anges att det inte är lämpligt att bygga reservoaren ovan den sprickzon som finns i närområdet. Sprickzonens placering är inte fastställd utan kräver fortsatt utredning. Den geotekniska utredningen anger vidare att reservoarens läge därför kan behöva justeras. Sprickzonens placering behöver fastställas så att reservoarens placering kan säkerställas inför granskningskedet. Detta för att genomförandet av planen inte ska riskeras.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

Riksintresse Nationalstadsparken

Planområdet ligger i sin helhet inom Kungliga Nationalstadsparken. I 4 kap. 7 § andra stycket miljöbalken, anges att inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur och kulturvärden i övrigt skadas.

Av utdrag ur prop. 1994/95:3 s. 43 ff framgår bl.a. följande. Det följer av syftet med nationalstadsparken att områdets huvudstruktur vad avser natur och bebyggelseområden inte får ändras. Nya byggnader och anläggningar som inte behövs för att befintliga verksam-

heter skall kunna fungera bör därför i princip inte medges. Skyddet torde däremot inte hindra etablerade verksamheter inom eller intill nationalstadsparken från att fungera och utvecklas i anslutning till tidigare ianspråktagna områden.

Vidare framgår av nämnda proposition att sådan förnyelse av infrastrukturen i området bör vara möjlig att utföra som sammantaget medför en förbättring av miljön inom nationalstadsparken eller som möjliggör en väsentlig förbättring för hälsa och miljö i fråga om en infrastrukturanläggning som berör parken. Utvecklingen i nationalstadsparken bör sammantaget inriktas på att förstärka områdets natur-, kultur och rekreativvärden och att värna den biologiska mångfalden.

Länsstyrelsen bedömer att uppförandet av en ny vattenreservoar inom Uggleviken är att anse som en sådan anläggning som behövs för att befintlig verksamhet ska kunna fungera i enlighet med ovan angivna förarbetsuttalanden. Det rör sig alltså om en etablerad befintlig verksamhet inom parken, inom vilken anläggningen behöver förnyas för att verksamheten ska kunna fungera, allt i anslutning till tidigare ianspråktaget område. Med hänsyn till funktionen att bidra till att säkerställa Stockholms dricksvattenförsörjning är det, i enlighet med förarbetsuttalandena, att anse som en sådan förnyelse av infrastrukturen som medför en väsentlig förbättring för hälsan.

Mot bakgrund av de angivna uttalandena i förarbetena bedömer Länsstyrelsen således att det inte är fråga om en sådan ”ny” anläggning som avses i den aktuella bestämmelsen i 4 kap. 7 § miljöbalken, varför projektet inte ska bedömas mot denna bestämmelse. Däremot är bestämmelsen i 4 kap. 1 § miljöbalken tillämplig om att området i sin helhet är av riksintresse och mot den bakgrunden ska det aktuella planförslaget ta sådan hänsyn till riksintresset att påtaglig skada inte uppstår.

Dricksvattenförsörjningen är viktig för människors hälsa och miljö. Ett genomförande av planförslaget innebär dock att naturmiljö med påtagligt naturvärde helt går förlorad, eftersom naturen inom och i anslutning till planområdet utgör livsmiljö och spridningsmiljö för ett flertal arter. Planområdet ligger inom en värdekärna i en av stadens gröna kilar och inom ett område som utpekats som ett prioriterat svagt grönt samband. Förlust av naturmark i detta område skulle bidra till ytterligare försvagning. Det är mot denna bakgrund mycket angeläget att all yta som tagits i anspråk under byggskedet återställs till naturmark, i syfte att i möjligaste mån minska ovan nämnda påverkan.

Miljökonsekvensbeskrivningen nämner förslag på åtgärder för att minska påverkan på befintliga naturvärden. Länsstyrelsen ser att dessa med fördel säkerställs vid ett genomförande av planen. Kommunen kan utöver de nämnda åtgärderna även använda möjligheten att kompensera de naturvärden som går förlorade.

Miljökonsekvensbeskrivningen refererar till riksintressebestämmelserna men planbeskrivningen beskriver inte hur och i vilken mån detaljplanen anses tillgodose dem för att undvika påtaglig skada enligt 4 kap. 1 § miljöbalken. Planbeskrivningen behöver därför kompletteras.

Den nya vattenreservoaren bör genom medveten och omsorgsfull gestaltning anpassas till Nationalstadsparkens mycket höga kultur och naturvärden. I möjligaste mån bör kommunen anpassa reservoarens höjd och gestaltning i syfte att minska den visuella påverkan på Nationalstadsparken och de värdefulla platser och vyer som Vård och utvecklingsplanen för Nationalstadsparken pekar ut.

Riksintresse kulturmiljövården

Aktuellt planområde är av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Stockholms innerstad med Djurgården. Skada på de värden som ligger till grund för ett riksintresse ska alltid undvikas, men påtaglig skada får inte förekomma. För att kunna fastställa om planförslaget leder till påtaglig skada ska Länsstyrelsen bedöma om något eller flera av riksintressets uttryck mer än obetydligt skadas.

Länsstyrelsen delar bedömningen i planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning att uppförandet av en ny reservoar inte kan sägas medföra påtaglig skada på riksintresset. Uppförandet av den nya reservoaren har bärlighet på uttrycken stadssiluetten, viktiga vyer och Djurgårdens rekreationslandskap. Viss synlighet med bärlighet på riksintresset finns från Skansberget och Klevgränd, men det visuella anspråket blir begränsat. Påverkan på Djurgårdens rekreationslandskap är begränsat och för uttrycket relevanta egenskaper förblir intakta.

Översvämningsrisk

Genomförd dagvattenutredning (WSP, 2021-05-21) visar att det finns ett flertal skyfallsvägar från planområdet mot omgivningen. En av skyfallsvägarna går i riktning mot Södra Fiskartorpsvägen, samt fortsätter längs med vägen förbi bland annat Tennispaviljongen. I dagvattenutredningen konstateras även att Uggleviksreservoaren vid skyfall kan komma att bidra till ökad risk för översvämnning av dagvattenbrunnar vid idrottsanläggningen. Kommunen behöver i

det fortsatta arbetet bedöma om och i vilken utsträckning föreslagen markanvändning bidrar till risken för översvämning med påverkan på omgivande bebyggelse. Om sådan risk finns behöver förslag på åtgärder för att minska risken tas fram och åtgärdernas effekt behöver bedömas.

Rådgivning gällande planens genomförbarhet

Riksintresse kulturmiljövården

I planbeskrivningen anges att efter genomförandet ska den befintliga Uggleviksreservoaren rivras. Rivningen prövas inte inom ramen för planförslaget. Den befintliga reservoaren ligger inte inom detaljplan, men omfattas av områdesbestämmelser. Ställningstagande kring påverkan på riksintresset såväl som relevanta bestämmelser i PBL ska därför göras av staden vid en ansökan om rivningslov.

Naturmiljö

Utöver de generella reglerna om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken gäller följande inom Nationalstadsparken. Innan åtgärder utförs behöver en särskild anmälan göras för samråd om skyddsvärda träd och viss ändrad användning av vegetationstäckt mark enligt Länsstyrelsens beslut om föreskrifter om anmälan för samråd den 8 februari 2016 (dnr 511-15839-2015).

Artskyddsförordningen

Länsstyrelsen kan konstatera att naturvärdesinventeringen i aktuell plan (Calluna, 2021-05-18) bl.a. lyfter förekomst av mindre hackspett. Någon bedömning av planens förenlighet med artskyddet beträffande mindre hackspett har emellertid inte gjorts.

Enligt rådande rättsläge ska 4 § artskyddsförordningen tillämpas beträffande bl.a. fladdermöss oavsett åtgärders påverkan på berörda arters bevarandestatus. Planområdet har bedömts utgöra livsmiljö för fladdermöss genom att ingå i ett större födosöksområde. Inom och i anslutning till planområdet har också noterats naturvärdesträd m.m. av potentiellt värde för fladdermöss. Med hänsyn till att planområdet utgör en mycket liten del av ett större livsmiljöområde för fladdermössen, så är det dock enligt naturvärdesinventeringen inte troligt att någon artskyddsutredning skulle behövas för fladdermöss. Länsstyrelsen anser inte att detta är en relevant bedömning, varför viss ytterligare utredning och en förnyad bedömning av planens förenlighet med skyddet för fladdermöss kan behövas. Detta för att klargöra i vilken utsträckning fladdermöss nyttjar området för bl. a. fortplantning och vila.

Länsstyrelsen har vidare noterat att befintlig reservoar ligger utanför planområdet och berörs därför inte av planförslaget. Upplysningsvis

kan dock ändå meddelas att den kommande utredningen som kommunen planerar gällande duvhöken behöver, för det fall duvhöken använder boet, omfatta vilka skyddsåtgärder som är möjliga att vidta för att bibehålla kontinuerlig ekologisk funktionalitet för arten. Borttagande av boet kan i annat fall vara förbjudet enligt artskyddsförordningen.

Trafikförvaltningen (Region Stockholm)

Trafikförvaltningen har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Storstockholms Brandförsvär (SSBF)

Storstockholms Brandförsvär har inget att erinra till detaljplanförslaget.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra till detaljplanförslaget.

Luftfartsverket

Luftfartsverket, har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

Swedavia

Swedavia har inget att erinra till detaljplanförslaget.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret avser att komplettera planbeskrivningen utifrån länsstyrelsens synpunkter angående miljö kvalitetsnorm för vatten och översvämning. Planbeskrivningen kommer även att kompletteras med hur detaljplanen avser tillgodose riksintresset för att undvika påtaglig skada enligt 4 kap. 1 § miljöbalken.

Den geotekniska utredningen fördjupas så att sprickzonens placering fastställs och reservoarens placering kan säkerställas.

Naturvärdesinventeringen uppdateras med artskyddsutredning för fladdermus och mindre hackspett samt förnyad bedömning av planförslagets förenlighet med skydden för dessa arter.

Till granskningen kommer planområdesgränsen att justeras så att den befintliga Uggleviksreservoaren ingår i planområdet. Syftet är att säkerställa att föreslagen rivning av befintlig reservoar är förenligt med riksintresset.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Stadsdelsnämnden Östermalm

Stadsdelsnämnden Östermalm har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget till detaljplan men anser att en översiktlig markundersökning behöver genomföras. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med uppgift om vem som ansvarar för naturmiljöns återetablering och säkrar att kompensationsåtgärder avseende naturmiljön genomförs.

Exploateringskontoret

Exploateringskontoret har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Kulturstrategiska staben

Stadsutvecklingsenheten har inga synpunkter på uppförandet av en ny vattenreservoar. Staben betonar att Paul Hedqvists reservoar från 1930-talet är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt och bör bevaras och skyddas. Staben konstaterar vidare att den befintliga reservoaren är en del av riksintressebeskrivningen. Byggnaden bör ges ett långsiktigt skydd i detaljplanen. Stadsutvecklingsenheten saknar resonemang och avvägning kring rivningen av befintlig kulturmiljö.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan men anser att byggnadens gestaltning i den övre delen bör ges en enklare avslutning.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningen har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Angående återetablering och kompensationsåtgärder av naturmiljön ansvarar Stockholm Vatten och Avfall AB för samtliga åtgärder. Ett avtal som reglerar detta ska upprättas mellan Stockholm Vatten och fastighetsägaren, Statens Fastighetsverk med

sin förvaltare Kungliga Djurgårdsförvaltningen innan detaljplanens antagande.

En utredning om eventuella markföreningar kommer att tas fram till granskningen.

Kulturstrategiska stabens påpekar att den befintliga reservoaren har ett högt kulturhistoriskt värde och utgör del av riksintressebeskrivningen. Stadsbyggnadskontoret instämmer i uppfattningen att den befintliga reservoaren är unik och äger höga kulturhistoriska värden. Stadsbyggnadskontorets bedömning är att en på- eller ombyggnad av den befintliga reservoaren inte är genomförbar. Dels för att befintlig reservoar måste vara i drift under hela byggskedet. Dels bedöms den befintliga reservoarens kulturhistoriska värden inte kunna bevaras vid en påbyggnad.

Att komplettera befintlig reservoar med en mindre reservoar kräver, av tekniska skäl, att denna placeras i nära anslutning till befintlig. Detta alternativ har inte bedömts rimligt då det skulle ta större markområde i anspråk i parken, än i aktuellt alternativ. Det har även bedömts påverka de kulturhistoriska värdena negativt.

Vad gäller reservoarens höjd är de tekniska förutsättningarna givna på grund av behovet av höjd bräddningsnivå. Stadsbyggnadskontoret föreslår att vattenreservoarens volym studeras ytterligare i syfte att minska dess höjd.

Park- och naturlandskapet i Lill-Jansskogen karaktäriseras av en lantlig och rofylld naturmiljö med historiska drag och mycket lite bebyggelse. Stadsbyggnadskontoret har därför bedömt att två reservoarer bredvid varandra skulle innebära en alltför bebyggd miljö i parken. Även Stockholms siluett har bedömts påverkas negativt av två stora byggnader bredvid varandra. Den befintliga reservoaren är uppförd som en solitärbyggnad, ett tempel i skogen, denna bärande aspekt skulle gå förlorad.

Övriga remissinstanser

Ellevio

Ellevio har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Stockholm Exergi

Stockholm Exergi har inget att erinra i detaljplanens nuvarande utformning.

Hyresgästföreningen Östermalm

Hyresgästföreningen Östermalm anser att behovet av nybyggnation som ersätter den nuvarande Uggleviksreservoaren är angeläget. Miljöhänsynen i planen bedöms vara särskilt viktig. Hyresgästföreningen Östermalm har inte några synpunkter i övrigt.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Statens Fastighetsverk (SFV)

Statens Fastighetsverk anser att flera viktiga aspekter på miljövärden och kulturhistoriska värden beskrivs på ett bra sätt i planbeskrivningen. När det gäller den nya reservoarens utformning konstaterar SFV att man i förslaget har ansträngt sig för att anpassa byggnaden till platsen och försökt åstadkomma en byggnad som har motsvarande kvaliteter som den befintliga reservoaren har.

SFV ser en risk med att den nya byggnaden genom dess höjd kommer vara mer synlig från större delar av omlandet och påverka stadssiluetten och därmed innebära negativa konsekvenser för upplevelsen av Kungliga nationalstadsparken. SFV önskar en fortsatt dialog med kommunen kring påverkan på natur- och kulturmiljön.

Kungliga Djurgårdens Förvaltning (KDF)

Kungl. Djurgårdens Förvaltning yttrar sig i egenskap av förvaltare av Kungl. Djurgården som omfattas av Konungens enskilda dispositionsrätt och ingår i landets hitintills enda Nationalstadspark sedan 1995.

Befintlig reservoar är en av 1930-talets märkesbyggnader. När denna av allt att döma måste ersättas med en större och högre byggnad framstår dagens lokalisering som den mest lämpliga och den föreslagna utformningen kan erbjuda en lösning som i ambitionsnivå inte står sin föregångare efter.

KDF har mot denna bakgrund kommit till slutsatsen att, även om ett bevarande av befintlig byggnad i flera avseenden hade varit att föredra, den föreslagna placeringen och utformningen är en godtagbar lösning på ett svårt infrastrukturellt och stadsbildsmässigt problem. KDF tillstyrker därför det föreslagna alternativet. Förslaget kan förhoppningsvis i sig erbjuda kvaliteter i paritet med befintlig byggnad

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret föreslår att vattenreservoarens volym studeras i syfte att minska dess höjd, dock med föreslagen bräddningsnivå.

Övriga

Svenska Turistföreningen Stockholms Lokalavdelning (STF)
Svenska Turistföreningen Stockholms Lokalavdelning förordar i första hand att reservoaren flyttas till de gamla gasklockorna i Hjorthagen. Går det inte att flytta reservoaren så anser STF att det behövs en mycket omsorgsfull utformning, färgsättning, m.m. för att få det nya vattentornet att smälta in i den känsliga omgivningen. Dessutom krävs att gamla reservoaren rivs och att marken återställs. Detta ska säkras med planbestämmelser.

Förbundet för Ekoparken

Förbundet för Ekoparken anser att:

- Planeringen helt ska göras om utan Uggleviken som lokaliseringalternativ.
- SBKs eget material visar de unika värdena i Nationalstadsparken som kraftigt skadas/reduceras beträffande naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv vid föreslagen exploatering.
- Lokaliseringsutredning för att hitta alternativ lokalisering är passiv och inte seriös.
- MKB:n som tagits fram är totalt missvisande.
- Projektet strider mot lagen om Nationalstadsparken samt intentionerna i diverse planeringsunderlag från RUFSS och Stockholms stad.
- Stockholms stad har en stark vilja att genomföra projektet precis som vid Globen, Slussen, Nobel Center och då åsidosätts principer för god demokratisk samhällsplanering.
- En förstärkning av dricksvattentillgång ska ske på annan plats i Stockholms stad/län.
- Den föreslagna byggnaden av Wingårdhs arkitekter är helt oacceptabel till form och storlek.
- Den befintliga byggnadsminnesmärkta byggnaden skall stå kvar men området ska snyggas upp och göras mer attraktivt för friluftslivet.

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening (DLV)

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening avstyrker detaljplaneförslaget och menar att det inte är förenligt med lagen om skydd av Nationalstadsparken. Föreslagen placering i Uggleviken menar DLV innebär ett stort intrång i Nationalstadsparkens mycket höga kultur- och naturvärden. Det historiska parklandskapet och landskapsbilden påverkas kraftigt negativt. Byggskede och rivning av nuvarande reservoar innebär negativ påverkan på naturmarken. Återväxten av träd kommer att ta lång tid beroende på bergets tunna täckning.

DLV förordar ett nytt vattentorn i Loudden, i en så kallad "svampform". En sådan placering med dess ledningsdragningar menar DLV troligtvis inte ger någon negativ påverkan på Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården då hela området kommer omvandlas med hög bebyggelse.

Samfundet S:t Erik

Samfundet S:t Erik motsätter sig starkt en rivning av den befintliga Uggleviksreservoaren. Samfundet anser att planförslaget är oförenligt med lagstiftningen för Nationalstadsparken samt dess Vård- och utvecklingsplan, riksintresset för kulturmiljövården och PBL. Samfundet framför att planförslaget har negativ påverkan på områdets naturvärden, stadssilhuetten samt saknar de kvaliteter som den befintliga reservoaren representerar. Samfundet avstyrker därför bestämt förslaget i sin helhet.

Samfundet S:t Erik yrkar på en förnyad utredning av lokaliseringsunderlagets alternativ med uppgrustning av den befintliga reservoaren samt en kompletterande mindre hög reservoar intill.

CL

CL ställer frågan om SVOA har utrett vad det skulle kosta att bygga om den befintliga reservoaren under drift.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret påpekar att i den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken-Stockholmsdelen anges att Uggleviksreservoaren fyller en viktig funktion för stadens utveckling och att det är angeläget att utbyggnader kan genomföras och att funktionen därmed kan upprätthållas.

Angående önskemål om ytterligare lokaliseringsalternativ för ny vattenreservoar menar stadsbyggnadskontoret att en ny reservoar bör placeras så nära befintlig som möjligt. Ledningsnätet för dricksvatten i Stockholm har successivt byggts ut och anpassats till befintliga reservoarer. Uppförande av ny reservoar på ny plats innebär att nya dragningar av huvudvattenledningar måste genomföras och dimensioner i befintligt ledningsnät justeras. Det har inte bedömts rimligt, varken i kostnad eller i olägenhet, att genomföra en sådan flytt. De fyra alternativ som redovisats i planhandlingarna bedöms därför vara de mest rimliga. Stadsbyggnadskontoret har dock bedömt att lokaliseringsutredningen ska fördjupas och förtydligas till granskningen. Bedömningen av utredningens lokaliseringsalternativ (Uggleviken, Hjorthagen, Loudden och

Vanadislunden) behöver bli mer likvärdiga med avseende på påverkan på natur, kultur, funktion, ekonomi och rekreation.

Beträffande synpunkter att detaljplanen inte är förenlig med gällande lagstiftning för Nationalstadsparken vill stadsbyggnadskontoret framföra följande. Av utdrag ur prop. 1994/95:3 s. 43 ff framgår bland annat. Det följer av syftet med nationalstadsparken att områdets huvudstruktur vad avser natur- och bebyggelseområden inte får ändras. Nya byggnader och anläggningar som inte behövs för att befintliga verksamheter skall kunna fungera bör därför i princip inte medges. Skyddet torde däremot inte hindra etablerade verksamheter inom eller intill nationalstadsparken från att fungera och utvecklas i anslutning till tidigare ianspråkta områden.

Stadsbyggnadskontorets bedömning att uppförandet av en ny vattenreservoar inom Uggleviken är att anse som en sådan anläggning som behövs för att befintlig verksamhet ska kunna fungera i enlighet med ovan angivna förarbetsuttalanden. Det rör sig alltså om en etablerad befintlig verksamhet inom parken, inom vilken anläggningen behöver förnyas för att verksamheten ska kunna fungera, allt i anslutning till tidigare ianspråktaget område. Med hänsyn till funktionen att bidra till att säkerställa Stockholms dricksvattenförsörjning är det, i enlighet med förarbetsuttalandena, att anse som en sådan förnyelse av infrastrukturen som medför en väsentlig förbättring för hälsan.

Mot bakgrund av de angivna uttalandena i förarbetena bedöms således att det inte är fråga om en sådan ”ny” anläggning som avses i den aktuella bestämmelsen i 4 kap. 7 § miljöbalken, varför projektet inte ska bedömas mot denna bestämmelse. Däremot är bestämmelsen i 4 kap. 1 § miljöbalken tillämplig om att området i sin helhet är av riksintresse och mot den bakgrunden ska det aktuella planförslaget ta sådan hänsyn till riksintresset att påtaglig skada inte uppstår.

Dricksvattenförsörjningen är viktig för människors hälsa och miljö. Ett genomförande av planförslaget innebär dock att naturmiljö med påtagligt naturvärde helt går förlorad, eftersom naturen inom och i anslutning till planområdet utgör livsmiljö och spridningsmiljö för ett flertal arter. Planområdet ligger inom en värdekärna i en av stadens gröna kilar och inom ett område som utpekats som ett prioriterat svagt grönt samband. Förlust av naturmark i detta område skulle bidra till ytterligare försvagning. Återetablering och kompensationsåtgärder av naturmiljön ska därför säkras genom avtal mellan Stockholm Vatten och Avfall AB och fastighetsägaren

Statens Fastighetsverk och dess förvaltare Kungliga Djurgårdsförvaltningen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att uppförandet av en ny reservoar inte medför påtaglig skada på riksintresset. Reservoaren är synlig i stadssiluetten men det visuella anspråket blir begränsat, en bedömning som delas av länsstyrelsen. Vad gäller reservarens höjd är de tekniska förutsättningarna givna på grund av behovet av höjd bräddningsnivå. Stadsbyggnadskontoret föreslår att vattenreservoarens volym studeras ytterligare i syfte att minska dess höjd med bibehållen bräddningsnivå.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att påverkan på Djurgårdens rekreationslandskap är begränsat, en bedömning som delas av länsstyrelsen.

Beträffande rivning av befintlig reservoar medger stadsbyggnadskontoret att stora kulturhistoriska värden går förlorade. Stadsbyggnadskontoret menar att ett mycket restriktivt förhållningssätt vad gäller rivning av värdefull bebyggelse är principiell utgångspunkt. För den aktuella byggnaden är dock avsteg från den principen förknippat med stora fördelar såsom ett mindre markanspråk och begränsad påverkan på stadssiluetten.

Stadsbyggnadskontoret vill i sammanhanget förtydliga att den befintliga reservoaren inte är byggnadsminnesförklarad.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stockholms kraftiga tillväxt innebär ytterligare behov av kapacitet och teknisk funktion i stadens försörjningssystem. Dricksvattnet är vårt viktigaste livsmedel och det är avgörande att långsiktigt trygga dess kvalitet och kvantitet. Planens genomförande är ett nödvändigt bidrag för att säkra Stockholms dricksvattenförsörjning för flera generationer framåt.

Förslaget innebär att den befintliga Uggleviksreservoaren ersätts med en ny anläggning, strax söder därom. Lokaliseringsutredningen har pekat på fördelarna att placera den nya reservoaren i anslutning till befintlig huvudvattenledning inom förbrukningsområdet. Det innebär att parkmark inom Nationalstadsparken tas i anspråk. Inför granskning föreslår stadsbyggnadskontoret att planområdet utökas till att även omfatta den befintliga vattenreservoaren, syftet är att säkra återetablering av naturmark efter rivning.

Stadsbyggnadskontoret har bedömt att lokaliseringsutredningen ska fördjupas till granskningen. Bedömningen av utredningens lokaliseringsalternativ (Uggleviken, Hjorthagen, Loudden och Vanadislunden) behöver bli mer likvärdiga med avseende på påverkan på natur, kultur, funktion, ekonomi och rekreation.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att förslaget är förenligt med lagstiftningen för Nationalstadsparken då anläggningen är att betrakta som en redan etablerad verksamhet i parken. Den aktuella förnyelsen av infrastrukturen möjliggör en väsentlig förbättring av funktionen med avseende på dricksvattenförsörjningen och människors hälsa.

I den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken - Stockholmsdelen anges att Uggleviksreservoaren fyller en viktig funktion för stadens utveckling och att det är angeläget att utbyggnader kan genomföras och att funktionen därmed kan upprätthållas.

Planförslaget innebär en omsorgsfull gestaltning som anpassats till Nationalstadsparkens mycket höga natur- och kulturvärden liksom till riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Den nya vattenreservoaren uppförs i en riktninglös volym med fem hörn, en pentagon. Hörnen accentueras med en förhöjning vilket innebär att dess avslut tecknar sig som en krona mot himlen. Byggnaden kommer att utgöra ett nytt landmärke och ansluter därmed till en tradition där kommunaltekniska anläggningar tillåts manifesteras sig i stadsiluetten. Dess utbredning är dock begränsad och bedöms inte utgöra påtaglig skada på riksintresset.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att vattenreservoarens volym studeras ytterligare i syfte att minska dess höjd, inom ramen för föreslagen bräddningsnivå.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Miljö kvalitetsnorm för vatten
- Geoteknik
- Planområdets utbredning
- Artskyddsförordningen
- Markundersökning
- Byggnadsvolymen
- Lokaliseringsutredningen

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Maria Sahlstrand
Planchef

Rebecca Kihlman/Susanna Stenfelt
stadsplanerare